

Växjö tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 81
35103 Växjö

Ansökan om tillstånd till anläggning av dagvattendamm i Värpinge, Lunds kommun

Mål M 622-24

Lunds Naturskyddsförening, LNF, vill framföra följande synpunkter i målet.

Ansökan innehåller så stora brister att den inte bör beviljas. Väsentliga kompletteringar krävs. LNF är dock positiv till att dagvattenfrågorna tas på allvar och att naturreservatet Rinnebäcksravinen skonas från översvämningar.

Flera FN-organ har påpekat att klimathoten och hoten mot den biologiska mångfalden är lika viktiga för mänsklighetens långsiktiga överlevnad. I flertalet länder och även i Sverige utarmas den biologiska mångfalden i hög fart. Alla ansträngningar för att motverka denna utarmning är mycket viktiga, särskilt som de är relativt få. I Skåne pågår försök med odling av hotade kärleväxtarter i Botaniska trädgården i Lund och på Fredriksdal i Helsingborg. Den tillgängliga odlingsytan och resurserna är begränsade så någon verklig hjälp i stor skala kan dessa anläggningar inte erbjuda. I Värpinge har Håkan Rasmusson, som är den arrendator som nämns i ansökan, ideellt anlagt större odlingar, som lämpar sig som plantskola eller fröbank för kommande utsättningar av de hotade arterna på lämpliga lokaler. Detta kan vara de lokaler där hotade växter har försvunnit eller är på väg att göra det eller andra lokaler som kan passa för den aktuella växten. Bland dessa förstnämnda lokalerna finns flera naturreservat. Såvitt LNF känner till är Rasmusson ensam om detta i sydvästra Skåne och troligen i hela Skåne. Hans odlingar finns där den planerade dammen är placerad. Ansökan saknar detta perspektiv och innehåller inga trovärdiga uppgifter om pågående markanvändning. Eftersom högvatten inte kan förväntas i de anlagda dammarna mer än vart tionde år, borde pågående markanvändning kunna fortgå med viss risk för att enstaka skördar blir spolierade. Ett villkor om detta måste finnas i domen.

En förutsättning för den pågående markanvändningen är att schaktmassor inte placeras där. Ett villkor om hantering av schaktmassor behövs.

Lunds kommun och VA SYD har under många år arbetat med projekt som syftar till att göra plats för vatten i befintlig och tillkommande bebyggelse. Flera rapporter med kartor har publicerats. I förslaget till ny översiktsplan 2025 finns det åtskilliga sidor om hur plats för vatten ska reserveras. Bakgrunden är bl.a. de enorma översvämningar som drabbade södra Malmö för mer än tio år sedan. Där lärde man sig att om man inte gör plats för vattnet så rinner det dit där det finns plats. Samma sak har vi sett på senare år i bl.a. Tyskland. Det är alltså nödvändigt att ta hänsyn till vattenfrågorna tidigt i planprocessen. Ansökan saknar detta perspektiv. De senaste detaljplanerna i bl.a. Västerbro ger inte plats för vatten. I stället vill byggaren bygga fler hus. LNF kan inte bedöma om kommunen har några reella möjligheter att i praktiken genomföra de planer som finns i Plats för vatten och förslaget till översiktsplan.

Dammarnas utformning tar inte hänsyn till de senaste årens kunskaper och erfarenheter. Reningen består i huvudsak av att de partikulära fosforföreningarna samlas i dammens bottenlam och att de lättlösliga kväveföreningarna samlas i vegetationen i dammen. Om inte bottenlammet och vegetationen regelbundet tas bort minskar dammens reningsförmåga ganska snabbt. För att möjliggöra en sådan rensning på ett praktiskt sätt måste det finnas stabila körvägar fram till dammen. Man slipper rensa hela dammen så ofta om man anlägger en liten djup damm vid inloppet, där det mesta slammet samlas. Sådana lösningar har tillämpats på nära håll, i bl.a. Malmö och arbetet med Citytunneln där, men saknas i åtskilliga kommuner. Rensning av dagvattendammar är gravt eftersatt i många kommuner. Ansökan saknar åtaganden om rensningar och annan utvärdering av dammarnas effekt. Ett kontrollprogram med regelbundna haltmätningar kan ge vägledning om när rensning behövs. Ett villkor om dammarnas utformning och rensning behövs.

Massorna som skapas vid grävningen av dammarna bör inte placeras på åkermarken som idag brukas utan på platser som är svåra att bruka. Området är redan idag tillgängligt för rekreation och ansökan anger inte hur driften ska säkerställas för de områden runt dammarna som tas ur jordbruksdrift. Lunds kommun behöver komplettera sin ansökan och på ett bättre sätt kombinera dagvattenhantering, odling, rekreation och bevarande av den biologiska mångfalden.

Per Blomberg, ordförande i Lunds Naturskyddsförening